

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XIX. GIRONA, X DESEMBRE M.CM.XXVIII. NV. CCKVII

L O C A L I S M E S

SINCERITAT: heus ací una virtut que cada dia es fa més fonedissa dins la mateixa entranya humana. Si sabéssim la responsabilitat que s'acobla damunt nostre en deixar passar dòcilment tota aquesta munió de valors falses; si tinguéssim de tant en quant la petita valentia de fer córrer el vel que cobreix tanta banalitat, la majoria de les coses de la vida pendrien una posició ben diferent de la que tenen avui.

En totes les èpoques la veritat ha representat una conseqüència que solament està a l'abast d'un reduït nombre de mortals; estimar i posar al descobert aquesta expressió claríssima, és una prova d'heroïsme social. Els uns per ignorància, altres per conveniència i els més per covardia, anem gronxant la nostra simulada ingenuïtat sobre el llom tou de la hipocresia.

Un escrit aparegut a les planes d'aquesta revista evidenciant la disconformitat en l'organització de la «Festa de la Sardana», ha promogut un esclat de protesta portat a cap per un element que de fet no sabíem que existís i que emprant la paraula «Foment de la Sardana», ens ha sortit al pas ganivet en mà per a esberlar la nostra tesi, exposada amb modesta claretat i amb el més bon sentit doctrinari.

«Foment de la Sardana»; nom sonor que dringa en el fons de l'ànima i que fa glatir d'esperança sempre que llurs components sapiguen tota la grandesa i significat que enclou una institució d'aital faisó. Fomentar, és donar vitalitat, desenvolupament, impuls, regeneració fins el màxim possible; fomentar la sardana — en el alt sentit de la paraula — és buscar la dignificació, fer gala de l'estil més pur, és donar vida corpòria al nostre esperit.

Hem dit que no coneixíem de fet aquesta associació popular, perquè mai la seva actuació s'ha destacat en favor de la sardana. En qualsevol programa confeccionat per uns senyors que es diuen fomentistes, hi veureu desseguida el segell inconfusible de la seva incomprensió, tant en la musicalitat, com en la configuració. Saber puntejar-la i dibuixar diferents imatges amb els peus, no és cap garantia per a formar part en l'orientació i desenvolupament d'una modalitat assenyada com és la nostra dansa. Preferir les tonades que fan venir pessigolleig a les cames i poc escalf en el cor, és demostrar un entusiasme que devalla en el terreny de la vulgaretat. Totes les composicions esquifides d'armonització i mancades d'idea temàtica, troben en la majoria dels dansaires l'aprobació més manifesta. En canvi la música plena de rics matisos, la coloració de la qual marca la grapa del geni, és rebutjada al moment pel criteri fosc de qualsevol aficionat o associat.

I quan hom s'atreveix a assenyalar les nafres que enlletgeixen la figura d'una idealitat amb tendència a deformat-la, tothom és creu amb autoritat suficient per a demostrar el contrari, i tot, perquè els homes cada dia ens sentim més bé dintre el vestit que ha confeccionat la nostra pobresa espiritual.

J O S E P M A S S A N A S

F U G U E S

L'article que la nostra Revista inserí en el nombre de novembre prop passat conjecturant la Vuitena Festa de la Sardana a Girona, va promoure un aldarull innocent des de les planes provincianíssimes dels nostres diaris locals. * I no és d'estranyar, perquè quan la nostra premsa accepta la col·laboració del tartaner, del futbolista, del bacallaner, etc., etc., és inútil tota intel·ligència amb els qui—amb una gran humilitat, però també amb una gran fervor—alcem les nobles manifestacions espirituals per damunt les confabulacions de barri.

LA llibreria Delagrave, de París, ens anuncia, per a principis d'any nou, l'aparició del novè volum il·lustrat *Encyclopédie de la Musique*, la gran publicació que, amb tanta competència, fundà el talentós mestre Albert Lavignac i que ara és continuada i dirigida per Lionel de la Laurencie, president de la Societat Francesa de

Musicologia. * Immediatament a aquesta nova tan falaguera, volem fer constar el nostre alt agraïment per la consideració que palesa l'haver dedicat, en un tot, el volum quatrè d'aquesta Enciclopèdia a l'estudi de la història de la música dins la Península Ibèrica, terra lluminosa, tan rica per la seva inconfusible ànima musical i, no obstant, tan injustament oblidada.

J. T. H. A. R. R. A. T. S.

EL CONGRÉS DE MÚSICA DE VITORIA

DÉIEM en SCHERZANDO corresponent al mes de Setembre, parlant de música religiosa, que molt s'ha treballat en l'implantació del *Motu proprio* de Pius X en els vint-i-cinc anys que porta de promulgació, però que encara hi ha «abusos a desterrar, normes a seguir i actuacions a perfeccionar». Aquesta ha estat la tasca del Congrés que amb gran èxit acaba de celebrar-se a Vitòria. Ell ha assenyalat els abusos que cal desterrar.

Quins? El primer, el més important i el que està condemnat explícitament per l'Església, és el cant de les dones en el temple. Elles solament deuen cantar formant part del poble, jamai com a chor cantant en el lloc destinat a músics i clergues. Però a casa nostra com per tot arreu, igual a les ciutats que als pobles rurals, sigui per necessitat molt discutible, sigui per conveniència o altres motius menys confessables, és un fet que els chors femenins han usurpat i usurpen cada dia més un lloc prohibit, un lloc l'accés al qual els és vedat. I no volem dir més, no fos cas que es prenguessin les nostres paraules per egoïstes i interessades.

Altre defecte que assenyala el Congrés és l'ús dels interludis o «versets» en les parts invariables de la Missa, com són Kiries, Glòria, etc. Aquest «alternar» amb l'orgue és una pràctica molt generalitzada especialment a les Catedrals. Artísticament es intolerable per quan trenca i desfà la melodia i el ritme. Per altra part no té altre objecte sino és el d'allargar innecessàriament el culte. Dirà algú que és pràctica tolerada per llei eclesiàstica. Molt bé. Però un Congrés no és un instrument creat per a la aplicació de la legislació; per a això són les autoritats i tribunals eclesiàstics. Un Congrés va més enllà de la llei. No busca la lletra que mata, sino l'esperit que vi-

vifica. Senyala nous horitzons i busca assolir l'ideal, la perfecció. Altre acord interessantíssim és el que fa referència a la instrucció musical dels seminaristes. Aquí està l'arrel i el fonament de tot l'edifici musical. Cal que en tots els Seminaris es dongui la deguda importància a la assignatura de música, fundant classes obligatòries amb les corresponents sancions i exàmens, i que es donguin per professors competents retribuïts dignament i equiparats als demés professors de Seminari.

Finalment no volem passar per alt l'acord pel qual es crea una Comissió investigadora d'arxius. Hi ha molt i bó en els arxius parroquials i catedralicis, però resta oblidat i cobert de pols. Ara el Congrés recomana als Srs. Bisbes cuidin de fer l'inventari complet, a fi de seleccionar entre tots i fer un cos de música nostrada que supleixi les falles que es troben en les edicions actuals.

Ara sols manca que no es refredi l'entusiasme amb què foren acceptades aquestes conclusions i altres que no esmentem per a no allargar massa; i que tothom treballi en la seva aplicació amb fe i entusiasme i amb aquella santa continuïtat que és penyora de les grans obres.

M. J. P E R R A M O N

Joan Llongueres a l'Ateneu Enciclopèdic Popular

«PEP VENTURA A TRAVÉS DE LES SEVES TONADES»

EL nostre benvolgut company el mestre Joan Llongueres donà la seva anunciada conferència que, organitzada per l'Agrupació Sardanista Pep Ventura, tingué lloc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona. La sala d'actes de l'Ateneu era plena del tot d'un públic devotíssim, entre el qual abundava l'element femení. L'il·lustre conferenciant començà dient que a través de l'obra d'un home és possible d'arribar al fons de la seva ànima. Hom pot arribar a la síntesi psicològica de l'artista. Això —diu el conferenciant— és el que hem intentat fer amb Pep Ventura. Afegeix que furgant en la vida de Pep Ventura no elevarem la seva obra. En canvi és segur que si furguem en la seva obra elevarem infinitament la seva vida. Adverteix que avui només serà possible donar-ne una part de l'estudi de l'obra de Pep Ventura. A continuació Joan Llongueres entra a estudiar les nombroses composicions de Pep Ven-

tura, i fa una enumeració de les obres populars llavors i les quals donaren un motiu d'inspiració a Pep Ventura.

També llegeix alguns dels títols de les obres de l'avi Pep, plens de vida i color, com diu el conferenciant: «Una trista despedida», «Què farem?», «Al non-non», «Ai! quines noies!», «Les tristes de nostres mares», «El toc d'oració», «Allá voy yo!», «La noia ja dorm», «Cants de l'avi», «Anda salada!», «No em toquis el manyo!», «Un casament», «A beure vi bo», «La fira del pont», «Una cita», «Amb el jo dels nostres tibles», «M'estimaràs», «Un consol», «Bona notícia», «La noia i el seu xicot», «Anem a la font» «No m'incomodis!», «Quiéreme niña hermosa!», «Aquesta minyona!», «Un sentiment», «El dissabte de Pasqua», «La Teta i en Mateu», «Anem a ballar», «Cants del dia» (en aquesta sardana fa sentir en Pep l'himne de Riego i altres cançons de les bullangues polítiques d'aleshores), «Com tu vulguis», «Un petonet», «No la desperdis!», «Quan ens veurem?», «Una viudeta alegre», «Aqueixa no em convé», «Molt bé», «Una mirada», «Nineta del prop del riu», «Anem al Llobregat», «Me voy a Cuba» (xotis), «Eills ho diran», «Ja som aquí», «Alsa noia!», «A sota el mas Ventós», «Una romeria», «Tristos ais!», «Per tu serà la pena i per mi el dolor», «Bé parles prou!», «Ai quin gust!», «Un dolç record», «A la mestressa», «A Font Romeu», «A Núria», «Vinga bromo!», «Ric i ploro», «Em faràs content?», «A Montserrat», «A la Bonanova», «A la Salut», «Torne'm el rall!», «No estiguis trista», «Sempre riu», «Una queixa» i «Noia deixa't estimar!»

Què us sembla?... No hi veieu, en aquests títols, posats espontàniament, clarament reflexada tota la vida de Pep Ventura?... Amb una mica d'imaginació hom podria fàcilment forjar una novel·la ben curiosa i ben típicament representativa només amb els títols d'aquestes sardanes de l'avi Pep. Cada títol és per si sol un capítol de novel·la. No hi manca res perquè la novel·la sia interessant i completa. Les tonades de totes aquestes sardanes són cosa ben nostra i les més de les vegades hom no sabria dir amb justesa i certitud on acaben els temes originals de Pep i on comencen els temes populars que ell recollia del poble; tanta és la identificació que s'estableix entre els uns i els altres. Sia com sia, el mèrit d'haver-los triat i d'haver-los emmotllat a una estructura i a una forma musical que transcendís al poble i els fes de nou vivents i significatius, és de l'avi Pep.

Diu el conferenciant que Pep Ventura s'assimilava absolutament tot allò que podia ésser actiu pel seu art. Parla de l'íntima coneixença que hi hagué entre Clavé i Pep Ventura. Ell també volgué recollir l'instint musical del nostre poble. Remarca que Pep Ventura reserva les tonades populars pels llargs, com un lloc d'honor. Afirma que

a Pep Ventura li pertoca la glòria d'ésser el primer aprofitador del cant del poble. Remarca la predilecció de Pep Ventura pel gènere femení. Això el porta a fer una composició per a tres instruments que es titula «Les tres amigues». Diu que sembla que Pep Ventura, com Clavé, cercava a la guitarra la interpretació de la seva inspiració. Afegeix que Pep Ventura era una veritable concreció de la seva època.

A continuació el professor Albert Martí, de la cobla «Barcelona», executa, a tenora, algunes de les tonades de Pep Ventura, les quals són justament comentades pel conferenciant. Diu, després, que Pep Ventura creà la cobla, donà una ànima a la sardana. L'obra Pep fou la de l'home humil, com sempre ho són les grans obres. Ell tenia una fe sense fi al cor. Avui més que mai podem apreciar la puixança de l'obra de Pep en veure-la estesa per tot el nostre poble. Les tonades de Pep Ventura poden oferir-nos encara un camí de claror inextingible. En acabar la seva brillantíssima dissertació, l'il·lustre musicògraf Joan Llongueres fou llargament aplaudit i molt felicitat.

Premis Musicals. - Eusebi Patxot i Llagustera

VI CONCURS. — ANY 1925. — (QUARTA CONVOCATORIA)

N'Eusebi Patxot i Llagustera, pianista empordanès, natural de Sant Feliu de Guixols, morí en aquella ciutat el 12 de juny de 1893, a l'edat de 47 anys. L'Orfeó Català de Barcelona, associant-se als desitjos d'En Rafel Patxot i Jubert, el qual amb aquests Premis musicals ha volgut honorar pietosament i escaienta la memòria del seu difunt pare, endreça als compositors catalans el present cartell publicat en primera convocatòria en la mateixa data de 1925.

Premi de 10.000 pessetes a la millor obra lírica per a l'escena (drama, comèdia, etc.) en tres o més actes, sobre text català tot ell musicat, o sigui amb exclusió de parlat. En igualtat de mèrits musicals, serà preferida l'obra de majors qualitats escènico-literàries. Acompanyarà a cada partitura una reducció per a cant i piano i una còpia del llibret. Els compositors que concorrin al present Concurs han d'ésser de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.), o han de tenir, quan menys, deu anys de residència en alguna de les encontrades on es parla la llengua nostra. L'Orfeó Català podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició. Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà

dels mateixos autors, sinó de copista, procurant en elles la major claredat. En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori d'estampar en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en els Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, devent així mateix precisar l'any corresponent. En Rafel Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, i retenir del producte de llur venda les despeses de publicació, deixant a benefici dels autors els rendiments successius. La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors. Es potestatiu del Jurat el deixar d'adjudicar els premis, en tot o en part, per raó del magre valer de les obres presentades. Les composicions, que hauran d'ésser rigorosament inèdites, s'enviaran a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, núm. 13) a nom de Joan Salvat, Secretari dels Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, i cada una d'elles portarà un lema. Terme d'admissió: Fins per tot el dia 30 de juny de 1930. El veredicté del Jurat es farà públic el dia 1.^{er} de desembre de 1930. Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredicté, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant dit terme, l'Orfeó Català es desentén del compromís de guardar-les. Les obres seran fallades pel Jurat que actuarà per al VIII Concurs dels Premis Musicals Concepció Rabell i Cibils. — Barcelona, 1.^{er} de desembre de 1928. — JOAQUIM CABOT, President de l'Orfeó Català.—PASQUAL BOADA, Secretari de l'Orfeó Català.

A S S O C I A C I O N S D E M Ú S I C A

GIRONA.—Curs VII, concert I, número 61 de la sèrie.—Executant: Emil Von Saüer, pianista. — Autors: Beethoven, Mendelssohn, Brahms, Schumann, Chopin, Saüer i Liszt. Piano «Cussó Spha».

Curs VII, concert II, número 62 de la sèrie. — Executant: «Quartet Roth», de Budapest. Feri Roth, violí I; Jeno Antal, violí II; Ferene Molnar, viola; Albert Van Doorn, violoncel.—Autors: Ravel, Alfredo Casella, Igor Strawinsky i Beethoven.

Curs VII, concert III, número 63 de la sèrie. — Executant: «Trio Barcelona». Ricard Vives, piano; Mariano Perelló, violí; J. Pere Marés, violoncel. — Autors: Schumann, Turina i Joaquim Serra.

REUS.—Curs VIII, concert LXV.—Executant: «Quartet Roth». — Autors: Ravel, Casella, Strawinsky i Beethoven.

N O T I C I A R I

L'Escolania parroquial de la església del Mercadal, dirigida per son mestre mossèn Ferran Forns, celebrà una festa en honor a la excelsa patrona Santa Cecília, en la qual s'executaren les obres següents: «Magnificat», Gregorià; «La Moreneta», Nicolau; «A Santa Tereseta», Forns; «Perdó», Rial; «Oh! Tendre Jesús», Bach, i «El Cel blau», Millet. El mestre Forns segellà a les obres cantades una interpretació acurada que li valgué justos elogis de tots els fidels.

§ Han ingressat a la cobla-orquesta «Barcelona» el reputat mestre de tenora Josep Coll i el professor de fiscorn Pere Garriga, en substitució d'Albert Martí i Mayans. Els professors components d'aquesta entitat fonamenten la sortida d'Albert Martí, diguent: «No guia a la «Cobla-orquesta Barcelona» altre afany que el de continuar mereixent la confiança del públic, ja que, integrada per valuosos elements i sota la direcció artística de l'actual Director, el notable compositor, en Josep Serra, podrà respondre de presència integral en totes les festes, cosa que malauradament no podia fer suara, per pertànyer els senyors Martí i Mayans a la gloriosa i admirada Banda Municipal d'aquesta ciutat.»

Judiquem molt posades en raó les manifestacions que al públic dirigeixen en la fulla repartida, car pel bon nom de tota orquesta seriosament constituïda, s'imposa que en acceptar contractes se'n facin mereixedors de totes les entitats contractants, i això s'aconsegueix presentant-se arreu tal com està integrada l'agrupació. Tota manca perjudica el conjunt i el prestigi de la entitat, apart, que constituïx un abús que cal evitar. Amb aquesta modificació, quedaran subsanades deficiències que han de reportar beneficis entre la cobla «Barcelona» i les societats que a ella confien el compliment dels programes a executar.

§ El nostre confrare *El Autonomista* ha augmentat la seva col·laboració amb la signatura del crític musical Joaquim Cantó.

§ El mestre Llorenç Perosi, que des de cert temps la manca de salut el privava de dedicar-se a la composició musical, tornarà a reprendre la seva tasca. Hom ha pogut llegir ja les partitures dels seus nous Quartets en re menor, en do major i en mi menor. A Itàlia, aquesta nova ha estat acollida amb gran joia, ja que l'esmentat mestre compositor hi gaudeix de molt de prestigi.